

Sínia de can Casaler

Sant Vicenç de Castellet

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Can Fainé. Boades. 08295 SANT VICENÇ DE CASTELLET
Emplaçament A l'hort de cal Fainé, prop la riera de Vallhonesta, a Boades.

Coordenades:

Latitud: 41.68117
Longitud: 1.86831
UTM Est (X): 405809
UTM Nord (Y): 4614997

Classificació

Número de fitxa 08262-121
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: només queden algunes restes
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 006A00006

Fitxes associades:

[Can Casaler](#)

Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dl., 16/08/2004 - 02:00

Descripció

A l'exterior, a la banda sud, on hi havia els horts i a prop del torrent del Rubió, hi ha les restes d'una sinya que era moguda amb un ruc. Encara resta l'eix central de ferro amb dues rodes engranades que transmetien l'energia que permetia extreure l'aigua del pou que es troba al costat, a un dos metres de distància de l'eix central. L'eix es suporta amb una biga horitzontal de ferro. El pou és rectangular i disposa d'un petit safareig. Es troba ubicada al peu de l'hort i de la riera de Vallhonesta o del Rubió.

Observacions:

Actualment la casa es coneix com cal Fainé, nom dels propietaris actuals i del restaurant que alberga.

Història

La sinya és un complex hidràulic format pel pou, l'estructura de la sinya, la bassa, a vegades un safareig, i sistemes de canalització de rec. El pou, generalment rectangular, disposava d'una maquinària per pujar l'aigua a la superfície. Aquesta maquinària està composta bàsicament per dues rodes, una horitzontal moguda per un animal, i una altra vertical. La roda vertical pujava l'aigua del pou amb els catúfols que la buidaven a la bassa del costat on s'acumulava pel seu ús. Els catúfols, generalment de fang o de fusta, tenien un petit forat al fons per tal de buidar-se quan la sinya s'aturava. La força motriu era la de les mules o d'altres animals de tir, que voltaven lligats a un eix vertical i feien girar la roda horitzontal situada sobre l'eix i que transmetia l'energia a la roda que pujava l'aigua a través d'un sistema d'engranatges de ferro. L'objectiu era pujar l'aigua i acumular-la en una bassa per la seva utilització en el regadiu dels horts per gravetat de la caiguda d'aquesta. L'animal girava en una plataforma circular en la que hi havia l'eix al centre. Hi podien haver de dos tipus, la que es situava sobre el pou i al voltant es construïa una plataforma empedrada que servia per que caminés el ruc; i la que tenia aquesta plataforma i la sinya desplaçada a un costat del pou amb la transmissió a través d'un eix horitzontal que comunica les dues rodes. Les sínies estaven generalment a prop de les rieres o sobre aigües subterrànies poc profundes i la seva finalitat era regar una petita extensió de terra destinada primordialment a cobrir les necessites bàsiques del mas. L'aigua s'extreia del pou mitjançant un sistema d'engranatges i cordes que primer eren de fusta i que gradualment varen ser substituïts pel ferro i que utilitzaven la tracció animal per funcionar. Tot i que l'origen del sistema s'atribueix als àrabs, les sínies de la zona són construccions del segle XVIII o XIX. Les sínies eren construccions molt corrents en aquests entorns i facilitaven la recollida d'aigua i el rec per les terres, essent l'únic mitjà de fer conreables algunes terres a les que no es podia fer arribar l'aigua pel desnivell del terreny. Amb l'arribada dels nous avenços duts a terme de la ma de la revolució industrial el sistema d'extracció de l'aigua del subsòl va modernitzar-se amb la incorporació del motor elèctric que va substituir l'animal. Després de la Guerra Civil, es van substituir progressivament per motors de gasolina o elèctrics que han provocat l'abandó de la sinya, tot i que els pous segueixen en ús.

